

Бизнес
стойността
на уеб
стандартите

February 5

2009

Автори: Пламен Николов, Калин Стефанов, Николай Варадинов
Софийски университет „Св. Климент Охридски”,
Факултет по математика и информатика

Стандарти

СТАНДАРТИ

Бизнес стойността на веб стандартите

Съдържание

Въведение	3
История на стандартите и стандартизацията	4
Древен свят.....	4
Индустриална революция	4
20-ти век.....	4
Стандарти при домейн имената в интернет	5
Стандарти при проектиране на веб съдържанието	6
Web до сега или Web 1.0	6
Web 2.0 – бизнес революция.....	7
Web 3.0 – интелигентен веб	8
Структуриране на информацията – схеми, модели, дизайн на базите от данни	8
Навигацията – пътеводител на потребителя	8
Схема на базата данни	9
Стандарти при реализиране на веб съдържанието	10
Средства за придържане към стандартите.....	11
Подробно за използваните средства	11
Предимства от стандартизацията при имплементацията на веб сайта	13
Защо да се придържаме към веб стандартите?	15
Опростяване на процеса на разработка, по-лесна поддръжка.....	15
Бъдеща съвместимост.....	15
По-бързо зареждане и визуализиране на страниците.....	15
По-добра достъпност и възможности	16
Намаление на разходите	17
По добри резултати в търсачките	17
Лесна адаптация.....	17
Улесняване на потребителите.....	18
Заклучение	18
Към кого да се обърнем за съвет?	19
Използвана литература	20
Полезни връзки	20

Въведение

Изминалият индустриален век бе век на гиганти, мегакорпорации, които правеха и определяха абсолютно всичко в бизнес сферата. Настоящият информационният век ражда нова бизнес формация изградена на знанието: променливо струпване на бизнес дейности, понякога силно структурирани, а друг път аморфни. Тези дейности и системи заедно се срещнаха в Интернет, за да създадат и добавят стойност на клиентите си, богатство на акционерите си. Нарекохме тези системи бизнес мрежи. Тяхното обединение стана възможно благодарение на стремежа към стандартизация, заложен в интернет средата като среда за развитие на бизнес процеси.

Популярността на бизнес мрежите като универсална бизнес платформа непрекъснато расте. Те са предизвикателство за традиционните мениджмънт подходи и бизнес стратегии, дори поставят под съмнение ролята на бизнеса и правителството.

Бизнес мрежите заедно със стандартите, към които се придържат са механизмите за акумулиране на цифров капитал. Те са базираната на познанията и взаимоотношенията валутна единица на неговата икономика. Всеки служител, предприемач или мениджър, който иска да успее в условията на цифрова икономика, трябва да предприеме новата стратегия на бизнес мрежата включваща стандартизацията.

Стандартите улесняват стратегическия подход за разработване и внедряване на иновационни и конкурентни стратегии за създаване на стойност в света на електронния бизнес и бизнес мрежите.

Колко важно е стандартизацията на индивидуалния бизнес? Дали уеб стандартите дават на организациите възвращаемост на инвестициите? Има ли в прехода към уеб стандартите финансов смисъл?

Отговорът на всички тези въпроси е: **ДА**

В настоящия материал подробно ще разгледаме процесите по стандартизация при проектирането и реализирането и публикуването на уеб съдържание.

История на стандартите и стандартизацията

Стандартите са съществували от началото на регистрираната история. Някои са били създадени с кралски указ. Например, краля на Англия Хенри I, стандартизирал измерването на дължина през 1120 АД чрез лакът, която е била равна на дължината на ръката му. Някои стандарти са били резултат от желанието на човек да се хармонизира дейността му с важни промени в околната среда. Други са създадени в отговор на нуждите на все по-сложното общество.

Древен свят

Един от най-ранните примери за стандартизация, е създаването на календара. Древни цивилизации разчитали на видното движение на слънцето, луната и звездите от небето, за да се определи подходящото време за засаждане на растителни култури и прибиране на реколтата, да празнуват празници и да се записват важни събития.

Индустриална революция

С появата на индустриалната революция през 19 век, нарасналото търсене за транспортиране на стоки от място до място довели до напреднали начини на транспорт. Изобретяването на локомотива е бърз, икономичен и ефективен начин за изпращане на продуктите, из страната. Този подвиг е създаден със стандартизацията на железопътния габарит, който въвел еднаквото разстоянието между двете релси. Представете си хаоса и загубата на време, ако влак потеглил от Ню Йорк е трябвало да бъде разтоварен в Санкт Луис, защото ЖП линиите не са на широчината на колелата на влака. Отначало влаковете в Америка са били затруднени от това явление.

20-ти век

Градовете имали огромен растеж през 20-ти век, повишавайки просперитета си, привличайки все повече и повече хора в градските центрове. След като градската инфраструктура станала по-сложна, станало очевидно, че ще бъде нужно уникален набор от стандарти, за да се осигури безопасността на обитателите на града и всички извършвани бизнес процеси в него. С навлизането на **Интернет** в живота на обикновения потребител се налага стандартизацията активно да навлезе и в този специфичен сегмент.

Стандарти при домейн имената в интернет

Организацията, която се занимава с регистрирането и администрацията на домейните от първо ниво, се нарича **Internet Corporation for Assigned Names and Numbers** (Корпорация за запазени имена и номера в Интернет) ([ICANN](#)). Името на домейн се състои от две или повече части, които са разделени от точки. Последната част е домейнът от първо ниво (на английски top-level domain или **TLD**).

Съществуват два вида домейни от първо ниво. Домейните от първо ниво с код за страна (**ccTLD**) се използват за дадена страна и имената им се състоят от две букви (съгласно **ISO 3166-1** алфа-2), например **bg** за България. Имената на общите домейни от първо ниво (**gTLD**) се състоят от три или повече букви и се използват (поне на теория) от специална група организации (например **edu** за образователни институции).

Следващото ниво образуват *регистрираните* домейни (registered domains) например web.com. Следват *локалните* домейни (local domains), наричани още *под домейни* (subdomains), като compnetwork.web.com, те се определят и администрират от собствениците на съответните регистрирани, главни домейни. За разделяне на различните равнища се ползва точка.

Всички тези стандарти при формирането на домейн имената в интернет са насочени към едно по-ясно разграничаване на съдържанието, тематиката и целта на уеб сайта спрямо другите страници. Първата стъпка към изграждането на успешен бизнес в интернет е избирането на подходящо домейн име, съобразено със съответните стандарти.

Ето информация за най-разпространените в момента домейни от първо ниво:

.com	.net	.org	.biz	.info
<ul style="list-style-type: none"> • търговски цели и организации с комерисална цел 	<ul style="list-style-type: none"> • мрежов - компании занимаващи се глобални мрежи и Интернет доставчици 	<ul style="list-style-type: none"> • нетърговски - организации с идеална и нетърговска цел 	<ul style="list-style-type: none"> • бизнес организации 	<ul style="list-style-type: none"> • информационен
.edu	.int	.mil	.name	.coop
<ul style="list-style-type: none"> • образователен 	<ul style="list-style-type: none"> • международен 	<ul style="list-style-type: none"> • военен - военни организации и учреждения 	<ul style="list-style-type: none"> • частни лица - лични сайтове, блогове, дневници 	<ul style="list-style-type: none"> • асоциации и кооперации

Стандарти при проектиране на уеб съдържанието

През първите 30 години от съществуването на Интернет информацията се предава само в текстов вид. В края на 80-те години, британският учен Тим Бърнърс-Лий стига до извода, че е необходим нов подход, който да му позволява да обменя данни и информация с колегите си от **CERN** (Conseil Europeen pour la Reserche Nucleare. Неговият замисъл предвижда да се създадат специални команди, с помощта, на които да е възможно прехвърлянето по мрежата на "страници" с текст под формата на лесни за възприемане порции информация. Това позволява форматиране в различни стилове, оформяне на абзаци, удебелен и курсивен шрифт, вграждане на изображения и звук. По този начин през 1989 година Лий дава предложение, което се оказва началото на **World Wide Web**.

Проектирането на един уеб сайт е сложен процес. За да отговори на конкуренцията един сайт не само трябва да изглежда и да предлага необоримата информация, но и тази информация да е оформена в едно логическо цяло. През годините са се оформили две ясно разграничени етапа-стандарти, към които се числят уеб сайтовете. Към тях може да добавим и още един стандарт, все още твърде нов и с неизяснена концепция, но добри идеи.

Web до сега или Web 1.0

През 90-те години на миналия век, когато интернет масово навлиза в живота на масовия потребител мрежата служеше главно за публикуване на информация. Уеб страниците имаха табличен вид, съдържащи главно таблично подредена информация от различни сфери на живота, предимно свързани с информационните технологии.

Няма стандарти, които да гарантират една консистентност на уеб пространството. Сайтове на една и съща тематика и с една и съща функция са изградени коренно различно. Добрите маркетингови практики трябва да се преоткриват отново и отново от всеки производител по отделно.

Цялата тази инерция в неправилната посока най-много си проличава около 2000-та година. Целостта на уеб съдържанието е сериозно нарушено,

затрудняващо изключително много изграждането на ново такова и ефективното му използване от потребителите.

Става популярен термина „**таг чорба**” – резултат от липсата на стандарт, по който да се изградят уеб страниците. Таблиците се влагат в таблици, които са вложени в друга таблица, която е клетка от „глобална таблица” и т.н. Всеки браузър разбира различно един и същ код, още по-лошо различните версии на браузърите разбират различно един и същ код. Именно тогава започва целенасочената дейност на **W3C организацията** в посока стандартизиране на постоянно увеличаващия се обем на мрежата.

Web 2.0 – бизнес революция

Наименованието е създадено от O'Reilly Media през 2004. То се отнася до така нареченото второ поколение на Уеб-базирани услуги (services) като сайтове-мрежи за социални контакти (социални мрежи), уикита, инструменти за комуникация, за които онлайн сътрудничеството, съвместната работа и обмяна между потребителите са от голямо значение. O'Reilly Media използвали фразата като заглавие за серия от конференции, и оттогава тя е широко заимствана/възприета.

Въпреки, че терминът подсказва за една нова версия на Мрежата, явлението не се отнася до обновление на Интернет или на техническите стандарти на Световната Уеб Мрежа, а на промени в начините, по които тези стандарти се използват. Според Тим О'Рейли, **Web 2.0** (Мрежата 2.0, Уеб 2.0) е **бизнес революция** в компютърната индустрия породена от преминаването към Интернет като **платформа**, и от опита да се разберат правилата за успех в тази нова платформа.”.

Някои считат, че Уеб **2.0** е основно маркетингово понятие, което отвежда онлайн маркетинговите комуникации в друго измерение, с хоризонтална и вертикална комуникация едновременно.

Някои експерти по информационни технологии, а именно Тим Бърнърс-Лий, оспорват значението на термина след като много от технологичните компоненти на Уеб 2.0 се били използвани от създаването на Световната Уеб Мрежа.

Най-типични примери за Web 2.0 приложения са **Youtube, MySpace, Facebook** и много други.

Web 3.0 – интелигентен уеб

Този термин се споменава за първи път от Джон Маркоф в Ню Йорк Таймс през 2006 г., той се отнася за трето поколение Интернет-базирани услуги. Тези услуги въплъщават в себе си идеите за „**интелигентен Web**”, а именно: използват семантични уеб, естествен език търсене, филтриране и извличане на информация, машинно обучение, изкуствен интелект и технологии, които улесняват разбирането на информацията от компютрите, с цел да се осигури по-продуктивен и интуитивен потребителски интерфейс. Все още е спорно съществуването на това трето поколение уеб сайтове – услуги, но активно се работи в стандартизирането на тази тенденция.

Структуриране на информацията – схеми, модели, дизайн на базите от данни

Стандарти са необходими и при структурирането на информацията, която искаме да съхраняваме и показваме на нашите потребители. Има цяла наука за дизайн на база данни и основни принципи за реализирането на нормализирана такава.

Новото, което трябва да се направи в областта на стандартизацията на информацията в уеб е обособяване на стандартен модел на базата от данни. Тази стандартизация може да обхване областта от **навигацията**, до самия **дизайн – модел** на базата данни, с която функционира уеб приложението.

Навигацията – пътеводител на потребителя

Навигацията е средство за ориентиране и намиране на нужната информация. На какви стандарти и въпроси трябва да отговаря добрата навигация?

Уеб сайт, който може да отговори на тези въпроси, се възприема много по-бързо и интуитивно от потребителите. Тази информация е от особено значение в стремежа си сайтовете да задържат своите посетители.

Няма гаранция от къде и на коя страница от вашия уебсайт ще попадне за първи път потребителят. Във всеки един момент обаче той трябва да получава визуално необходимата информация за това къде е попаднал и как може да се възползва от предлаганата от вас услуга. Стандартната навигация ще помогне на потребителите много по-лесно да постигнат целите си.

Схема на базата данни

Пример за възможността стандартизация са порталите за недвижими имоти. До момента всеки нов портал на тази тема се прави независимо от другите или в най-добрия случай визуално се търси прилика на съществуващ такъв. При процеса на проектиране отново и отново разработчиците стигат до въпроса, какви полета от базата данни ще им трябват за реализиране на желаната от клиента функционалност. Често резултатът е че един и същ род портали се реализират с различна схема на базата. Този процес на разработка може многократно да се ускори ако има вече изграден стандарт за портал от този род. По този начин ще се получи една консистентност, интуитивност, тези качества са много важни при реализирането на потребителския интерфейс, системата за търсене и обратната връзка с потребителя.

Когато се знае предварително какви характеристики трябва да има един имот пуснат за продажба, то реализацията му опира само на техническите възможности на фирмата изпълнител.

Използването на стандартизирана схема на базата подтиква към изработката на шаблони за отделните видове уеб приложения. Внедряването и използването на шаблони ще съкрати допълнително времето за разработка и ще сведе възможности за грешка при тривиалната функционалност до минимум. Този метод за стандартизация на схемата на базата данни е приложим за сайтове от много сфери – онлайн търговия, новинарски портали,

недвижими имоти, авто-борси, туристически портали, образователни организации, каталози и много други.

Предимствата, които се генерират от стандартизирана база данни са много, като най-важни могат да се открият:

- **Улеснена мащабируемост** – вече изградените по стандарта бази данни лесно могат да се обединят в една по-голяма. По този начин лесно се сливат два портала в нов, по-ефективен и изчерпателен.
- **По-бързо и ефективно търсене** в добре структурирана база данни
- **Съкращаване на времето за разработка** – екипа по изработката на уеб системата не губи време, а директно следва стандарта. Съкратеното време за имплементация пряко генерира и финансови дивиденди.
- **По-малко възможности за грешки** при реализирането на функционалността
- **Улеснение за потребителите** - Потребителските очаквания от портала се оправдават, след като си изгради критерии за търсене, тези критерии са приложими за всички портали придържащи се към стандарта.
- **По-лесна поддръжка** – екипа по-поддръжката на уеб приложението лесно може да прилага опита си за различните сайтове.

Стандарти при реализиране на уеб съдържанието

Уеб стандартите при реализиране на уеб съдържанието се изразяват основно в използването на правилно кодирани страници според конвенциите посочени от консорциума World Wide Web ([W3C](#)). Тази организация активно се занимава със задълбочено изследване на видовете публикувано уеб съдържание като целта и е да осигури и въведе стандартна система за разработване, публикуване и разпространение на съдържанието в интернет.

Уеб стандартите, които имат най-голямо значение за съвременния бизнес са **XHTML** и **CSS** практиките за реализиране на клиентската част.

По думите на W3C, "The XHTML семейството е следващата стъпка в развитието на Интернет."

Средства за придържане към стандартите

Структурни езици

[HTML \(Hypertext Markup Language\) 4.01](#)

[XHTML \(Extensible Hypertext Markup Language\) 1.0](#)

[XHTML 1.1](#)

[XML \(Extensible Markup Language\) 1.0](#)

Презентационно ориентирани езици

[CSS \(Cascading Style Sheets\) Level 1](#)

[CSS Level 2 revision 1](#)

[CSS Level 3 \(все още в разработка, краен етап\)](#)

[MathML \(Mathematical Markup Language\)](#)

[SVG \(Scalable Vector Graphics\)](#)

Обектни модели

[DOM \(Document Object Model\) Level 1](#)

[DOM Level 2](#)

[DOM Level 3 Core](#)

Скриптов езици

[ECMAScript 262 \(Стандартизираната версия на JavaScript\)](#)

Подробно за използваните средства

От години, Общността на стандартите възхвалява добродетелите от това визуалния дизайн да се съхранява отделно от съдържание, но да са логически свързани с всяка страница. Това означава, че Вашият HTML става невероятно прост. Повечето XHTML страници, са малко повече от една богата колекция от семантични **<div>** и **<p>** тагове, с показалка към мощен CSS файл.

Това чисто разделяне прави много по-лесно да се развиват и поддържат вашите страници, преди всичко защото разделението позволява да се оформят дизайна и редакционната работа паралелно, без да е нужно да се съобразява с използвания софтуер на конкуренцията. Това съкращава времето за осъществяване на цялата задача и ускорява пускането ѝ на пазара.

Ускоряване на разработването е конкурентно и финансово предимство. Кратките времена за разработване не само намалят разходите, но и освобождават ресурси по-рано, по този начин се увеличава възвратимостта. Един от недостатъците на прехвърлянето към web стандартен дизайн е, че може да е трудно да се намери дизайнер, който ще направи атрактивен сайт съвместим с уеб стандартите. Много от талантливите уеб дизайнери не създават уеб страници, които са съвместими със стандартите, поради времето необходимо за направата им, както и липсата на преценка от страна на клиента за това.

Бавния преход към стандартно-съобразени дизайни отчасти се дължи на това, че не-базираните на web стандартите сайтове се създават много по-бързо. С масово използване на - "това, което виждаме, е това, което получавате" (**WYSIWYG**) създаването на инструменти като Adobe Dreamweaver, с които е сравнително просто за талантливи дизайнери да създадат професионални сайтове с малко код знания. Въпреки, че сайтовете, изглеждат страхотно, по структурата и може още много да се желае. Страница с много грешки в кода, въпреки че не винаги визуално очевидни, може да доведе до загуба на пари за вашия бизнес, както и да направи вашия сайт недостъпен за голяма аудитория, също така труден за навигация и труден за поддръжка.

Плюс на сайтовете, които са изградени съобразно с уеб стандартите е, че поддръжката се извършва по-лесно, което означава, че вашия сайт може по-лесно да се променя. След като стиловете се манипулират от външни (**CSS**) набори от стилове, е възможно да смените цвета на цялата схема на сайтовете, чрез промяна на няколко основни атрибута. Също така, тъй като не се съдържа презентационната информация в HTML кода, кодът е много по подреден и значително намален в размера, което улеснява за четенето и промените. Малкият размер на файла, допринася страниците да се отварят по-бързо (също осигурява по-добър достъп на клиентите с бавна връзка), консумират по-малко трафик (намаляване и на разходите за хостинг на вашия бизнес).

Предимства от стандартизацията при имплементацията на уеб сайта

Общо взето с правилната употреба на изброените средства се осигурява лесно разделяне на уеб съдържанието на три независим слоя:

- **Информационен слой** – чистото съдържание като текст и медия
- **Презентационен слой** – дизайн и визуално оформление
- **Функционален слой** – цялата функционалност за манипулиране на съдържанието и взаимодействие с потребителя. Този слой е отговорен за поведението на съдържанието

За да се каже, че един документ се придържа към стандартите, трябва да сме сигурни, че отговаря на следните условия:

- ✓ Съдържа декларация на използвания стандарт при писането на структурния код и неговата версия.
- ✓ Самият код спазва декларирания стандарт било то XHTML / HTML и съответно декларираната версия на стандарта.
- ✓ Кодът описващ съдържанието е структуриран и семантично маркиран.
- ✓ За презентационната част се използват презентационно ориентирани езици.

- ✓ Функционалността е ясно отделена в друг слой, в който не се включва презентация или описание на съдържанието.
- ✓ Функционира пълноценно под различни уеб браузъри и платформи. Допускат се дребни разлики при визуализирането – дизайна на съдържанието, но те не трябва да възпрепятстват потребителя при пълноценното използване на уебсайта.

Макар че, очевидната лекота на създаване на уеб страници е благотворна за цялостния уеб растеж, тя също е и отговорна за неговото спъване. Уеб браузърите имат улеснена система на **псевдо-код**, който нарушава безброй от най-добрите практики в областта на програмирането в света.

Много от програмистите са строили няколко версии на техните сайтове, опитвайки се да представят перфектен дизайн за колкото се може повече потребители. С web стандартите това може да се постигне и само с един набор от HTML страници, един интерфейс, и далеч по-малко програмиране.

Уеб стандартите те задължават да проверяваш за грешки. Просто, обявявайки коя версия на HTML (или XML) използвате, ще ви позволи да докажете вашите страници срещу тези спецификации. Валидирането превръща HTML в нещо като строго контролиран скриптов език. По този начин, когато има ясно определени правила, се гарантира съвместимостта с различните платформи.

Стартирайки страниците си чрез валидатор ви показва точно къде са вашите грешки. Това намалява времето, което разработчиците прекарват за QA (Quality Assurance - Проверка на качеството), и дава на сайта ви невероятна съгласуваност между браузърите. Макар че сегашните браузъри, все още имат изпълнителни грешки, те са далеч по-малки, отколкото бяха преди години. С цел да се постигне желаната презентация се е смятало, че е необходимо да се използва практиката да се „нарязват“ HTML страниците от уеб дизайнерите, за да изглежда страницата по привлекателна. Най-често срещането „нарязване“ (което е все още в употреба и днес) е използването на таблици за оформление на структурата на страницата. За щастие тези дни идват към края си, след като уеб браузърите еволюираха и **XHTML** и **CSS** сега са често поддържани стандарти. Сега е възможно да се направят сайтове, които не само изглеждат страхотно, но също са конструирани съобразно с уеб стандартите.

Всичко това е добре, но трябва ли да преминете към дизайн съобразен с web стандартите за вашата фирма?

Защо да се придържаме към уеб стандартите?

Икономическите и практически причини за стремежа ни към приобщаване на нашия проект към спазването на уеб стандарти са няколко:

Опростяване на процеса на разработка, по-лесна поддръжка

Употребата на семантичен и структуриран код намалява неговия обем и драстично увеличава вероятността човека след вас да разбере какво сте искали да реализирате, което води до по-лесна поддръжка. Сепарирането на различни, независими по функционалност слоеве, прави лесно добавянето на нова функционалност, модули, редизайн на структурата и визията на съдържанието. Уеб стандартите водят до използване на шаблони при реализирането на кода и тривиалната част от функционалността на един сайт, което води със себе си съкратеното време за разработка на тези компоненти.

Бъдеща съвместимост

При глобалното търсене на все повече и все по нови пазари, ще се окаже прекалено скъпо една организация практикуваща бизнес в интернет да се откаже от стандартите. Покриването на изискванията по стандарта ще гарантират, че уеб продукта ще се визуализира правилно на различни платформи и уеб браузъри. Нещо повече, бъдещите браузъри, в тях ще е заложена поддръжката на стандартите като единствено средство за правилното функциониране на уеб приложенията. Точно това трябва да ни е целта при предлагане на уеб услуга, а именно бъдещата ѝ съвместимост.

По-бързо зареждане и визуализиране на страниците

По-малко код = по-малък файл = по-бързо зареждане. Съвременните браузъри визуализират много по-бързо съдържанието, ако знаят, че кода, който четат, е валиден и правилно структуриран (**Standards compliant mode**) отколкото, ако трябва да се справят с код в режим **Quirks mode**.

Изнасянето на презентационната част в отделен файл, който се включва в заглавните части на използващите го страници, улеснява кеширането на съдържанието му от браузъра. По този начин времето необходимо за зареждането на страницата се намалява драстично. Същото важи и за изнесената функционалност във външни файлове. Наборите от стилове или скрипт файлове се кешират по подразбиране от всички браузъри.

По-добра достъпност и възможности

Семантичният код, със структура, отделена от презентацията и функционалността, е доста по-лесен за четене от нестандартни устройства (като четци, текстови браузъри, мобилни браузъри и др.)

Чистият код **плаща** дори повече **дивиденди**. Браузъри, които не предлагат съвместими CSS реализации могат сега просто да прескочат стила. С други думи, семантичен XHTML може да бъде извършен във всеки браузър - включително нетрадиционни клиенти като мобилните телефони, персонални цифрови помощници и гласови интерфейси, и всички останали, който поддържат най-основния набор тагове.

Сайт съответстващ на стандартите, който е кодиран за простота, решава проблеми с мобилния достъп и съвместимостта на по-старите браузъри. Можете дори да премахнете някои твърди разходи в процеса.

Качествен уеб сайт съобразен с уеб стандартите, отделя изгледа на вашите страници от съдържанието им. Това се отнася до отрицателни точки на не базиран на стандарти сайт, споменати по-горе. Чрез отделяне на стила от съдържанието, сайтовете използвали стандартите позволяват на потребителите да, използват мобилни телефони, PDA и други уеб браузърни методи, за да бъдат в състояние да се движат из вашия сайт. Тези устройства имат неприятности при показването на оформлениа базирани на таблици и големи изображения, така че голяма част от сайтовете създадени не по стандартите не могат да бъдат посетени. Във второто поколение на интернет има по-широк спектър от платформи, отколкото когато и да било преди. Използването на уеб стандартите е единственият начин да се гарантира висока степен на единство сред многобройни платформи с вашия сайт. Ако вашият сайт не е достъпен следователно съобщението ви е ограничено до определени клиенти, не е необходимо да сте гений, за да проумеете, че това не е добре за вашият бизнес.

Намаление на разходите

Когато премахнем шрифтовете, таблиците, както и малките изображения, използвани като дизайн на елементи на нашата начална страница, можем да намалим размера на кода с около 50%. Сега, това може да не изглежда като много, но тези неща се натрупват, ако вашият сайт генерира тежък трафик.

Нашите 50% намаление на употребата на честотната лента едва ли има значение за сайт, който се посещава няколко хиляди пъти на ден, но големите търговски сайтове генерират такъв трафика за минута или две. Най-популярните сайтове често се посещават **десетки милиони** пъти на ден.

Запаметяване 30KB до 40KB от всяка отваряна страница - плюс каширан интерфейс и функционалност, които никога не трябва да бъдат изтегляни отново - може да ви спести хиляди долара на месец. Тези спестени пари могат да се инвестират отново в бизнеса за да генерирате още по-голяма печалба.

По добри резултати в търсачките

Разделението на съдържание и презентация прави кода основното съдържание на файла. Комбинирайте го със семантично правилни решения, и модерните търсачки ще разберат правилно това, което реално предоставяте като съдържание. Индексиращите системи като Google, Yahoo, MSN стимулират спазването на приетите уеб стандарти при изграждане на уеб сайта. По този начин полезното за потребителите съдържание като текст и изображения ще бъдат лесно разграничими от елементите който изграждат самия потребителски интерфейс и нямат пряка връзка с предоставеното съдържание. Най-важното за успешен онлайн бизнес е сайта на услугата да се открива лесно. В днешно време пазарния дял на **Google** е толкова голям, че директно се превръща в параметър във формулата за вашия успех. Трябва да се съобразявате с **Google**, а задължителна стъпка за това е стъпката към стандартизиране на предлаганото уеб съдържание.

Лесна адаптация

Документ, правилен като семантика, може лесно да бъде подготвен във версия за печат или за разглеждане с нестандартни (засега) устройства, като мобилни

телефони, или джобни компютри. Само с помощта на прикачването на различен CSS файл, който дефинира правилата за конкретната среда. Да не говорим за силата, която осигурява централизацията на изгледа на сайта ни, при наличието на 300 – 400 документа.

Стандартите могат да спестят време и пари за компаниите, които разработват сайтове, същевременно осигурявайки по-добро потребителско изживяване. Освен всичко останало, те са и бъдещето, което трябва да приемете, преди да е станало твърде късно за вас и вашата кариера като уеб разработчик.

Улесняване на потребителите

Твърдите пари е лесно да се изчислят, но има и допълнителни ползи от „отслабване“ на кода. Не е тайна, че по-бързо зареждащ се, по-оживен сайт почти винаги довежда до удоволствие на потребителя и неговото повторно посещения на сайта.

Огромните интерфейси, изцедени през модемни връзки, са били зараза от основаването на световната мрежа до сега. Увеличаването на скоростта на широколентовите връзки само помогна малко. Приемането на чист, стандартизиран код дава на потребителите бърз достъп до осъществяване на целите си във вашия уеб сайт.

Заклучение

След като разгледахме различните практики за стандартизация на главните процеси по изграждането на един уебсайт, може лесно да се оцени бизнес стойността на тези действия. Бизнесът в интернет е обречен, ако не се придържа към общите стандарти. Инвестицията в реструктуриране на готовия вече продукт или обучение на персонала за работа със стандартите се отплаща многократно. Вложеният капитал е нищожен в сравнение с мощните средства и съкратено време за реализация на уеб приложенията. Ако вземем примери от близкото минало, как протичат бизнес процесите след извършения процес по стандартизация, ясно ще разграничим последствията.

Посоката, в която се развива в момента уеб е резултат именно от започналите процеси за стандартизация на постоянно увеличаващото се уеб съдържание. Обемът на информацията се удвоява приблизително на 18 месеца, с такива

темпове, няма как да оцелеем, без да градим една консистентна система със стандартизирано съдържание. Разбира се, не трябва сляпо да се следват стандартите, необходимо е да се отсеят полезните от ограничаващите. Стандартизацията трябва да позволи да се поддържа изградената основа за многобройните бъдещи иновации. Да се елиминира възможността за грешки при имплементацията на базовата функционалност и да се съсредоточат усилията към по-добри модели и абстракции. Интернет се превръща в инфраструктурата на всички бизнес дейности, основа на новата икономика, преобразуваща всички сектори.

Към кого да се обърнем за съвет?

Българска търговско-промишлена палата

1058 София
ул. Парчевич No 42
тел.: (02) 987 26 31
Факс: (02) 987 32 09
E-mail: bcci@bcci.bg
WEB Page: <http://www.bcci.bg/>

ЦЕНТЪР ЗА ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

РАЗЯСНЯВА И ПОПУЛЯРИЗИРА интернет възможностите за изграждане и поддържане на бизнес контакти;
Осигурява информация по процесите на **стандартизация** и легализация на електронния бизнес, включително и приети и действащи **стандарти**;
Информира за европейски инициативи и проекти в областта на електронната търговия; Анализи и прогнози на тенденциите в електронния бизнес. Разяснява и популяризира интернет възможностите за изграждане и поддържане на бизнес контакти; Осигурява информация по процесите на стандартизация и легализация на електронния бизнес, включително и приети и действащи стандарти; Информира за европейски инициативи и проекти в областта на електронната търговия; Анализи и прогнози на тенденциите в електронния бизнес. Уеб стандартите са технологии, установени от W3C и други организации, които се използват за създаването и интерпретирането на уеб

базирано съдържание. Тези технологии целят създаването на максимално достъпни и ползваеми в бъдеще уеб документи.

Използвана литература

„**Цифров капитал**” – Да обуздаем силата на бизнес мрежите.

Автори: *Дон Тапскот, Дейвид Тикол, Алекс Лоуи*

Части от увода и заключението на книгата са ползвани като въведение.

Wikipedia – техническата информация за различните стандарти и статистически данни. Историческите данни за процесите по стандартизация също за взети от там.

Webstandards.org – идеи за реализиране на изложението

w3.org – спецификации и видове уеб стандарти

Полезни връзки

<http://www.w3.org> – Официален сайт на W3C организацията.

<http://validator.w3.org/> - Онлайн валидатор за проверка дали вашия код е по заявления от вас стандарт.

<http://jigsaw.w3.org/css-validator/> - Онлайн валидатор за проверка дали вашата презентационна част отговаря на стандартите.

http://en.wikipedia.org/wiki/Web_standards - повече за уеб стандартите.

<http://www.webstandards.org/> - следете актуалните процеси по стандартизацията на уеб.

<http://www.zeldman.com/> - Сайт на **Джефри Зелдман** – Един от първите автори разбрал нуждата от уеб стандарти. Активно пише в тази сфера.

<http://www.accessify.com/> - Сайт посветен на достъпността и съвместимостта на уеб съдържанието.

За авторите

Пламен Николов – <http://www.nikolov.biz>

Калин Стефанов

Николай Варадинов